

trebovalo potem še nekoliko tednov; debela bo knjiga 32 pól, in res taka, da se bomo smeli ponášati ž njo. — Še tretjega dela moramo omeniti, kteremu je tudi začetek dal Vodnik, in ktero se tudi svojemu koncu bliža, namreč nemško-slovenski slovník. Al v to veselo novico se utrinjajo solze prebridke žalosti, ker visoki mecén, ki je temu imenitnemu delu življenje dal, leži danes na — parah!

Umerli so namreč

7. dan t. m. zjutraj ob eni

svitli knez in škof ljubljanski

ANTON ALOJZ WOLF.

Bolehati so začeli kmalo potem, ko so lani iz Dolenskega prišli, kjer so dve nove od Njih ustanovljene cerkvi blagoslovili; vendar, čeravno od dne do dne slaběji, so opravljali vse Svoje opravila do petka; v petek pa so tako onemogli, da so v saboto popoldne, ko so Jih častiti gospod pater Benvenut spovedali, s sv. zakramenti za umerajoče se previditi dali; v slovesni procesii so Jih šli prečastiti gosp. generalvikar obhajati; pa tudi takrat še niso bili v postelji. V nedeljo dopoldne pa Jih je mertud napadel in v pondeljek kmali po eni zjutraj so sklenili blago Svoje življenje v 77. letu Svoje starosti, leta 1804 za mašnika posvečeni, leta 1824 pa na škofji prestol povzdignjeni 24. škof ljubljanski. Jutri v četrtek ob osmih dopoldne bo slovesni pogreb; pokopali Jih bojo svitli knez in veliki škof goriški gg. Andrej Gollmajer; nesli Jih pa bojo gospodje tehanti in fajmoštri skozi mesto v Šenklaško cerkvo, kjer bojo položeni v nekdanjo rako škofovsko pri žalostni materi Božji; v ta namen je bilo včeraj ponoči Njih truplo balzamovano. Prečastiti gospod korar dr. Pogačar bojo v cerkvi imeli pogrebni govor.

Naj v miru počivajo! Umerli so sicer, vendar bojo v delih Svojih živeli, dokler bo Krajna stala.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Željno pričakovani ogovor, s kterim je kraljica angleška začela 3. dan t. m. državni zbor v Londonu, smo prejeli, pa — kar zadeva sedanje politične homatije, ni kri ne voda. Kraljica pravi, da ji vse unanje vlade zagotovljajo svojo prijaznost, in da njena vedna skerb bo, prijateljstvo ohraniti in utrditi, očitne pogodbe varovati, da se ne prelomijo, in kolikor bode mōgla ves voljni mir svetu ohraniti. S temi besedami je malo rečeno in ministerstvo angleško jih je očitno postavilo tako, da so na vsako stran prav. Berž pa ko so se pomenki-zastran odgovora na kraljični ogovor v spodnji in gornji zbornici začeli in so govorili Palmerston, Rusell, Granvill in drugi pervaki, se je očitno pokazalo, da državni zbor stoji na stran avstrijske vlade in da je krepka njegova volja, da se nikakor ne razžalijo leta 1815 med vladami sklenjene pogodbe. Palmerston in Rusell sta sicer rekla, da vladanje v papeževih deželah se mora popraviti, — al brez vtikovanja drugih vlad. Na to je minister Disraeli odgovoril, da se zanaša na zdravo pamet Napoleonovo in da ni še obupati nad ohranjenjem miru. Ravno tako so govorili tudi v zgornji zbornici, rekši, da največja nevarnost tiči v napčnem vladarstvu papeževih dežel, in minister Derby je rekel, da avstrijska vlada obeta, da ne bo vojske začela, in ravno to obeta tudi francozka vlada, dokler ne bode nihče Sardinov napadel. Vse kar se je tedaj dosihmal

iz londonskega zbora slišalo, očitno kaže, da cesar Napoleon nima pričakovati, da bi Angleži bili na njegovi strani. Iz tega pa še ne cvetě oljka miru, ker cesar Napoleon je strune za vojsko tako napel, da jo utegne iz malega vzroka začeti; sicer bi neprenehoma ne delal priprav za vojsko kakor jih delajo tudi Sardinoci. Da se tudi Angleži ne zanašajo na terden mir, se vidi iz tega, da imajo že čez 100,000 vojakov na nogah, ki jih je veliko preveč za navadno službo, in da so za vojne barke nabrali 59,000 mornarjev in pomorskih vojakov. Pa ne le fran ozke priprave za vojsko delajo svetu strah temuč tudi neke bukve, ki so poslednje dni iz kancelije Napoleonove v Parizu prišle na dan pod naslovom „Cesar Napoleon III. in pa Italija.“ V teh bukvah se poganja pisatelj za zvezno edinstvo laških dežel in da tej novi uravnavi nasprotne pogodbe niso take, da bi se ne dale premeniti! V takih okoljšinah se svet nikakor ne bo potolažil, če je pretekli pondeljek (7. dan t. m.) cesar Napoleon državni zbor tudi s tolaživnimi besedami začel. Mir na jeziku, priprave za vojsko pa povsod — to je, ob kratkem rečeno, sedanji stan političnih reči.

— Visoki ukaz od 30. p. m. prepoveduje, da nihče ne sme konj prodajati čez mejo lombardo-beneškega kraljestva, čez mejo Tirolskega in Predarlskega in čez morje; čez druge meje našega cesarstva se smejo le tedaj prodajati, ako politična deželna oblastnija z deželnim vojaškim poveljstvom vred to privoli.

— Cesar so mnogim uradnikom teržaško-dunajske železnice zavoljo srečnega in uspešnega prevaževanja vojakov na Laško podelili častne rede in križe.

— C. kr. ministerstvo razjasnuje 19. §. nove rekrutne postave, ter pravi, da pod „učitelje ljudskih šol“ ne spadajo samo nadučitelji in učitelji, temuč tudi vsi podučitelji (pomočniki), kteri imajo službo pri rednih ljudskih šolah; kakor uni se tedaj tudi ti ne morejo v soldate vzeti.

— C. k. ministerstvo notranjih oprav je razglasilo 16. dan p. m. novo tarifo, po kteri morajo apotekarji po vsem cesarstvu pa tudi zdravniki, kterim je prodaja zdravil dovoljena, zdravila prodajati. Kdor prestopi to postavu, plača pervikrat 100 gold., drugikrat 200 gold. globe, tretjikrat se bo pokoril po kazenski postavi.

— Gotovo je, da je cesarska vlada najela v Londonu 60 milijonov goldinarjev. Baron Rothschild je prevzel to posojilo. „K. Ztg.“ piše, da vlada bo ta državni dolg v 10 letih s tem splačala, da bo dobival Rothschild vsako leto 6 milijonov gld. iz tega, kar znašajo tobakarski dohodki.

— Presvitla cesarica se je pripeljala 4. t. m. iz Tersta nazaj na Dunaj.

— Dunajski vradni časnik piše, da po vseh deželah našega cesarstva je 605 cesarskih žrebecarij, v kterih imajo v vsem skupaj 2388 cesarskih žrebcov za pleme (Beschäler), in sicer za nadvojvodino Avstrijo, Salcburško in Tiroljsko 171, za Štajarsko, Krajnsko, Koroško in Primorsko 310, za Česko 568, za Marsko in Šlezko 314, za Galicijo in Krakovo 267, za Bukovino 60, za Ogersko 470, za Erdeljsko 159, za Horvaško, Slavonsko in Vojaško mejo 69 žrebcov.

— Dr. Hornstein uaznanuje, da Biala-va repata zvezda, ktero smo gledali leta 1846, in ki se je v dve zvezdi razcepila in vsaka na svojo pot podala, se bode letos spet prikazala.

— Presvitli cesar so podelili gospod dr. Francu Hlubeku, profesorju kmetijstva in gojzdnarstva na Joaneum-u v Gradcu (bivšemu profesorju kmetijstva in tajniku c. k. krajnske kmetijske družbe v Ljubljani) zavoljo mnogoletnih zaslug v učenosti, uku in djanskem življenju naslov cesarskega svetovavca brez taks.

— Lani je bilo v 25 cesarskih fabrikah 1259 milijonov

smodk (cigar) narejenih. Ako si mislimo, da med 38 milijoni ljudi našega cesarstva je 6 milijonov tobakarjev in med temi le 2 milijona taci, ki smodke puha, pride na vsacega teh leto in dan po srednji meri 570 cigar.

Iz Tersta 2. februarja. Danes ob dveh popoldne je bila v veliki dvorani poglavarstvenega poslopja novozaročnica gospá vojvodinja Kalabreška, kraljičina naslednica, napolitanskemu pooblastencu izročena. Ob štirih popoldan so se pripravile napolitanske barke za odhod. — Mestna teržaška gosposka je razglasila te dni svoje dohodke letošnjega leta, ki bojo znašali v vsem skupaj 1 milijon in 950,184 fl., stroškov bo pa imela 2 milijona in 470,859 fl.; torej bodo stroški presegli dohodke za 520,675 fl.

Iz Gradca. — Pred nekimi tedni pripelja nek kmet 20 centov frišnih jabelk, da bi jih poslal po železnici na Dunaj. Kolodvorski uradniki mu rečejo, da mora plačati blizo 80 fl. nov. dn. voznine. „Kaj še“ — jim reče kmet — „imam konjiče in peljem jabelka sam na Dunaj.“ Kakor reče tako stori in prodá svoje blago z dobrim dobičkom. — Sedanja tarifa železnice bo malo po malem zopet konjem na noge pomagala, kar se tudi iz družih krajev čuje!

Iz Lombardo-beneškega. Iz Milana. Dasiravno se v naši soseski črni viharji čedalje bolj kupičijo, je vendar pri nas in v celi Lombardii vse mirno in pokojno. Kar piemontežki in francozki časniki o „kravalih“ in nepokojih tu in tam pripovedujejo, je večidel vse zlagano.

— Iz Verone. V Benetkah je vse mirno. Slišati je, da se bodo šole padovanske 15. dan t. m. začele.

— Iz Benetk. Dupoisat, večkrat omenjeni vlastnik nesrečnega demanta, kateri je toliko od sebe govoriti dal, je res ob pamet prišel. Gosposka si prizadeva kolikor more, revni stan njegov polajšati. — Časniku „Presse“ se piše, da so te dni advokata Lombardina, vrednika Fambri-a in še nekoliko družih, enkrat pomilostenih osób zaperli.

Iz Českega. V Zlankovcu je nek 27 let star sin svojega 80 let starega očeta zavoljo tega s sekiro po glavi do smerti mahnil, ker mu je pohajkovanje očital! Hudobnež že pričakuje v ječi svojega plačila.

Iz Ogerskega. Roza Šandor je obolel v Budinu in zato je dan njegove sodbe odložen, ki je bil postavljen na 15. t. m.

Iz Srbije. Višji uradniki, ktere je skupščina pred nekimi dnevi odstavila, niso iz dežele iztirani. Skupščina jim ne dovoli sicer doslužnine (penzija), je pa prepuстила to knezu, naj stori kakor ga je volja. Skupščina tudi ni dovoljna ne z ministri ne s starašinstvom, in želi, da bi jih knezov namestnik kar berž odstavil. Vučića, da bi dalje zvižal ne delal, ima oistro pred očmi.

Iz Italije. Iz Turina 5. februarja. V včerajšnjem državnem zboru je ministerstvo terjalo, naj se mu dovoli 50 milijonov frankov na pósodo vzeti. „Treba nam je dnarja — je minister Cavour rekel — da se more Sardinija za vojsko pripraviti, ker tudi avstrijska vlada je dnarja najela in svojo armado poleg Pada in Tičine zbira. Ministerstvo se zanaša na domoljubje državnega zbora, da bo dovolil pripomočke za brambo domovine, za čast, svobodo in samostojnost naroda.“ Kaj je državni zbor sklenil, še ni danes znano, pa ni dvombe, da bo dovolil kar ministerstvo terja. „Times“ iz Londona piše, da ni dosti upanja, da bi Sardinci na Angležkem ta dnar na pósodo dobili. — Čedalje bolj se govori, da je vendar le res, da ste francozka in sardinska vlada zavezo za obrambo in upor natihoma med seboj sklenile.

— Iz Genove se piše „Allg. Ztg.“, da je 26. dan p. m. Košut prišel v Genovo, udeležiti se pričakovanih prekucij. Temu nasproti pa se iz Londona piše, da je

Košut 1. dan t. m. v Londonu besedo napravil, v kateri je govoril o poglavitnih razločkih evropskih narodov. Iz tega je očitno, da je dopisnik „Allg. Ztg.“ svoje sanje za resnico prodal.

Iz Nemškega. Iz Berolina. Princeznja Viktorija, zaročena z Friderikom Vilhelmom, pruskim kraljičem naslednikom, je, kakor smo že povedali, porodila 27. januarja princa. Vsa dežela je židane volje in se nad novorojenim princem, ki ima enkrat kralj biti, toliko bolj raduje, ker se že od leta 1796 na Pruskem ni noben kraljičnaslednik rodil. Enako veselje so obhajali na Angležkem, kjer je kraljičina domá. Pervo naznanilo: „Sinček je! Bog ohrani mater in otroka!“ je telegraf iz Berolina prinesel kraljici angležki v London v 10 minutah, v 25 minutah so pa že spet kraljično vošilo iz Londona imeli v Berolinu. Res je telegraf pravi čudež sedanjega časa, — iz Pruskega na Angležko in iz Angležkega spet nazaj na Prusko, kakšna dolga pot! in v 35 minutah so bile pisma pisane in poslone tje in nazaj!

Iz Francozkega. Iz Pariza 3. svečana. Danes popoldne je prišel princ Napoleon s svojo ženo princesnjo sardinsko Klotildo v Pariz. Ni tako lepa, kakor smo pričakovali, in je še celó otroku podobna; plašna je gledala veliko množico ljudi, ki so nova zakonca le s tihim spoštovanjem sprejeli.

Iz Angležkega. V Londonu je bilo lani 1114 požarov, toraj vsaki dan po troje.

Iz Danije. Danskega kralja zdravje pojemlje čedalje bolj. Tako je že oslabil, da ne more več glave sklanjati; kadar ga nasprehod peljejo, mu jo morajo z ruto podvezati; če ne, mu omahne kar med pleča.

Iz Moldave in Vlahije. Iz Bukarešta je 5. dan t. m. prinesel telegraf čudno novico, da Kouza, ki je bil unidan za gospodarja moldavskega izvoljen, je izvoljen tudi za gospodarja vlaškega.

Iz Amerike. Amerikanec Urmy je iznajdel novo mašino za sneg kidati, ktera iz gazi sneg meče z lopatami na kolesih. Navadne mašine sneg le na stran porivajo, kar je pa o velikem snegu dostikrat celó nemogoče.

Vodnikov spomin.

3. svečana.

Stoji, stoji tam hišica,
Pri hiši miza kamnata;
Tam Vodnik naš se je rodil,
Ki prvi peti nas učil.

Slovenske citre je ubral,
Iz njih presladki glas dajal;
Ko slavec milo nam je pel,
Dramiti serca nam začel.

Njegove mile pesmice
Duhtele so ko rožice,
Sijale ko danice žar,
Slovenii prežlahen dar! —

Pomlad marsktera je odšla,
Kar struna mu je vtihnila, —
Al jek za njo ni vtihnil še,
Široko še razlega se!

Zato praznujmo pevcov god,
Slovenci kličimo povsod:
Spomin Vodnikov naj živi,
Dokler Triglav v nebó kipí!

A. Praprotnik.

Darovi za Vodnikov spominek:

Gospod Fr. Hrašovec, c. kr. okrajni predstojnik v Sisku 5 fl. (po naključni zakasnjeno).